

Блохіна Ірина

*Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут», Київ, Україна
alina_95@voliacable.com*

ДО ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ГЛОБАЛЬНИХ ЗМІН

The article considers different approaches of the social responsibility research issue. The need in the social responsibility of the higher education is caused by the accelerating of social living ways, increasing importance of information and innovation, strengthening the relationship of societies and their individual institutions, increasing spatial and social inequality and mobility, job competitiveness actualize the need for social responsibility of higher education.

Keywords: social responsibility, higher education, global changes.

Формування глобального конкурентного середовища ХХІ століття, ядром якого є постіндустріальна модель економічного розвитку – економіка знань, можливе за умови взаємодії таких основних факторів як динамізм,

інтеграційність, відкритість інформації, стрімкий розвиток інноваційних технологій, які притаманні світовій економіці і науці сьогодні. В сучасних умовах цю тенденцію успішно реалізують лише розвинуті країни світу – лідери науково-технічного прогресу. Їх перехід на стадію постіндустріалізму висуває нові вимоги до якісних параметрів людського ресурсу як носія творчої, вільної праці.

Ключовою суспільною інституцією, за таких умов, стають університети – основні генератори, накопичувачі і поширювачі знань, досвіду та культурного багатства. Неможливо перебільшити їх вагому роль у сучасному суспільному прогресі, про що свідчить наявність тісного взаємозв'язку між розвитком університетів та економічним зростанням країн, яка підтверджена, зокрема, західними науковцями. Не випадково ті країни, що визнали пріоритетність розвитку університетської освіти, змогли перейти до розбудови інноваційної економіки, яка тривалий час забезпечувала їм високі конкурентні позиції на світовому ринкові.

Таким чином суспільні запити, пов'язані з інформатизацією суспільства, прискоренням його соціально-економічного розвитку набувають нового виміру та обумовлюють актуальність соціальної відповідальності вищої освіти та її функцій.

Під соціальною відповідальністю системи вищої освіти розуміємо відповідальність вищих навчальних закладів, зокрема, університетів як соціального інституту перед суспільством за результати і якість своєї професійної діяльності. Соціальна відповідальність вищих навчальних закладів, в першу чергу, пов'язана з тим, що саме у системі вищої освіти формується інтелектуальна еліта нації. Фахівці з вищою освітою є показником цивілізованості країни, наукового, професійного потенціалу держави; освіченості та конкурентоспроможності особистості. Крім того, заклади вищої освіти, через виконання основних функцій, повинні збільшити свою міждисциплінарну спрямованість, просувати критичне мислення і активну громадянську позицію. Отже забезпечення високого рівня реалізації не лише традиційних – навчальної і дослідницької функцій вищої освіти, але і нових інноваційної, підприємницької та культурологічної – одне з головних завдань сучасної соціально відповідальної системи вищої освіти.

Соціальна відповідальність вищої освіти в умовах сучасних глобальних викликів полягає також у покращенні розуміння багатогранних проблем, які включають соціальний, економічний, науковий, культурний виміри та здатність людства відповідати їм. Система сформованих глобальних знань в умовах вищого навчального закладу повинна відповідати теперішнім та майбутнім глобальним викликам.

Отже, різноманітність підходів до вивчення проблеми соціальної відповідальності свідчить, що зазначене явище є неоднозначним та складним. Пришвидшення темпів суспільного розвитку, підвищення значення інформації та інновацій, посилення взаємозв'язку суспільств та їхніх окремих інститутів, збільшення просторової та соціальної нерівності та мобільності, завдання конкурентоспроможності актуалізують потребу в соціальній відповідальності вищої освіти.